

Kinnitatud
Eesti Teaduste Akadeemia üldkogu poolt
09. oktoobril 2024.

EESTI TEADUSTE AKADEEMIA AKADEEMIKUTE VALIMISE REGLEMENT

1. Eesti Teaduste Akadeemia (edaspidi Akadeemia) akadeemikute valimist korraldatakse vabade kohtade olemasolu korral vähemalt üks kord kolme aasta jooksul.
2. Valimise aja, täitmisele kuuluvate kohtade arvu ja eriala otsustab Akadeemia juhatus.
3. Valimine kuulutatakse välja juhatuse otsuse alusel vähemalt ühes üleriigilise levikuga ajalehes ja Akadeemia kodulehel. Kuulutuses avaldatakse täitmisele kuuluvate kohtade arv ja eriala, kandidaatide esitamise tähtaeg ning teave muude tingimuste kohta.
4. Väljakuulutatud kohtadele on õigus esitada kandidaate Akadeemia akadeemikutel, Eesti ülikoolide ning positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutuste teadusnõukogudel või nende funktsioone täitvatel esinduskogudel, teadusseltsidel ja loomeliitudel.
5. Esildised akadeemikukandidaatide kohta tuleb adresseerida Akadeemia juhatusele. Esildisele tuleb iga kandidaadi kohta lisada tema põhilised eluloolised andmed (koos andmetega teadusliku, pedagoogilise ja teaduskorraldusliku tegevuse kohta), 10 tähtsama teaduspublikatsiooni ja/või arendustöö loetelu ning kandidaadi sobivuse põhjendus. Kirjandus- ja kunstitegelaste esitamisel lisatakse kandidaadi loomingut iseloomustavate teoste/saavutuste loetelu.
6. Juhatus registreerib nõuetekohaselt esitatud kandidaadid vastava otsusega akadeemikukandidaatideks. Kui mõni esitatud kandidaatidest jäetakse registreerimata, näidatakse otsuses tagasilükkamise põhjus.
7. Registreeritud kandidaatide nimed avaldatakse vähemalt ühes üleriigilise leviga ajalehes ja Akadeemia kodulehel vähemalt üks kuu enne valimisi.
8. Kõik registreeritud kandidaatide kohta laekunud materjalid tehakse akadeemikutele kättesaadavaks Akadeemia kantselei poolt ja ühtlasi avaldatakse koondina Akadeemia kodulehel.
9. Enne valimisi arutatakse kõik registreeritud kandidaatide kohta laekunud materjalid läbi Akadeemia osakondades. Osakondade ülesanne on kujundada oma arvamus eelkõige nende kandidaatide kohta, kes on esitatud valimiseks osakonna akadeemikukohtadele, kuulates võimalusel kõigi nende kandidaatide esinemisi. Arvamuse kujundamise viisi otsustab osakond. Osakondade arvamusel tehakse valimise eel teatavaks Akadeemia üldkogule.
10. Akadeemikute valimine viiakse läbi mitte varem kui üks, kuid mitte hiljem kui kolm kuud pärast registreeritud kandidaatide nimekirja avaldamist.
11. Valimine toimub Akadeemia üldkogu istungil salajasel hääletusel. Hääletuse võib läbi viia nii pabersedelite abil kui ka elektrooniliselt. Vastava otsuse teeb Akadeemia juhatus ja see saadetakse akadeemikutele koos üldkogu kokkukutsumise teatega. Kui hääletus korraldatakse pabersedelite abil, on üldkogu valimiste läbiviimiseks pädev, kui istungist võtab osa vähemalt 2/3 Akadeemia üldkogu arvestuslikust koosseisust. Kui hääletus

korraldatakse elektrooniliselt, on üldkogu valimiste läbiviimiseks pädev, kui hääletuses osaleb vähemalt 2/3 Akadeemia üldkogu arvestuslikust koosseisust. Elektroonilises hääletamises osalemiseks loetakse elektroonilise hääletussedeli täitmist, ärasaatmist ja hääletussüsteemi laekumist.

12. Valimist korraldab vähemalt kolmeliikmeline hääletuskomisjon, mis moodustatakse istungil osalevatest akadeemikutest üldkogu istungi juhataja ettepanekul. Komisjoni esimehe valivad komisjoni liikmed endi seast ise.
13. Kui valimine toimub pabersedelite abil, jagab istungil osalevatele akadeemikutele allkirja vastu välja hääletussedelid, tagab hääletusprotseduuri segamatu kulgemise, kogub hääletussedelid pitseeritud kasti, loeb hääletussedelitelt kokku kandidaatidele antud hääled, koostab hääletuse kohta protokollid ja teeb protokollid alusel üldkogule teatavaks hääletuse tulemused.
14. Hääletussedelid valmistab ette Akadeemia kantslei, võttes aluseks juhatuse käesoleva reeglendi p.2 ja p.6 kohase otsuse. Iga le väljakuulutatud erialale tehakse eraldi sedel, mis varustatakse pealkirjaga „Hääletussedel Eesti Teaduste Akadeemia akadeemiku valimisel“. Pealkirjast allapoole trükitakse valimiste kuupäev, eriala ja täitmisele kuuluv vakantside arv ja seejärel tähestikulises järjekorras kõigi selle eriala registreeritud kandidaatide nimed. Iga nime taha lisatakse märgistamiskastike, koondades need sedelil ühtlase veergu pealkirjaga „Poolt“. Hääletussedeleid valmistatakse ette vastavalt istungil osalevate akadeemikute üldarvule.
15. Hääletuses osaleja avaldab oma seisukoha valimiseks esitatud kandidaatide suhtes mistahes selgelt fikseeritava märke tegemisega või märke tegemata jätmisega iga hääletussedelile kantud nime taha lisatud kastikesse olenevalt sellest, kas hääletaja toetab või ei toeta vastava kandidaadi valimist Eesti Teaduste Akadeemia akadeemikuks.
16. Konkreetse kandidaadi poolthääletena võetakse arvesse ainult kastikesse piires tehtud märgistused. Hääletussedel, millel arvestatav märgistus puudub, loetakse kehtivaks. Hääletussedel, kus on rohkem poolthääletena tõlgendatavaid märgistusi kui sedelile märgitud vakantside arv, loetakse kehtetuks.
17. Kui hääletus toimub elektrooniliselt, valmistab kantslei ette elektroonilised hääletussedelid sarnaselt punktis 14 kirjeldatud sedelitele, edastab need üldkogule registreerunud akadeemikutele ning salvestab ja kuvab hääletustulemused. Valimissedelile lisatakse kandidaatide nimistu järele rida, kus saab märkida mitte ühegi kandidaadi toetamist akadeemikuks valimisel. Hääletuskomisjon kontrollib sedelid üle, jälgib kogu protsessi, koostab hääletuse kohta protokollid ja teeb protokollid alusel üldkogule teatavaks valimistel osalenute arvu, valituks osutumise lävendi ja hääletuse tulemused.
18. Akadeemikuks valituks loetakse kandidaat, kelle poolt hääletab vähemalt 2/3 hääletuses osalenud akadeemikutest, kuid seejuures mitte alla poole Akadeemia üldkogu arvestuslikust koosseisust. Kui mõne vakantse koha puhul ükski kandidaat ei saa nõutavat hääle arvu, korraldatakse kahe enim poolthääli saanud kandidaadi vahel teine hääletusvoor. Kui esimeses valimiste voorus ei selgu kaks enim poolthääli saanud kandidaati, võib üldkogu otsusega korraldada võrdse arvu hääli saanud kandidaatide jaoks täiendava valimiste vooru või voorud või lugeda valimised luhtunuks. Kui ka täiendavad voorud ei anna tulemust, võidakse enim hääli saanud kandidaadile korraldada veel üks hääletusvoor, mille eel tehakse vaheaeg või avatakse diskussioon.
19. Akadeemikuks mittevalimine ei võta ära võimalust esitada sama teadlase kandidatuur järgmistel valimistel.
20. Akadeemia liikmeskonda valitud uute akadeemikute nimed avaldatakse kahe nädala jooksul pärast valimisi ja neid tutvustatakse Akadeemia kodulehel.